

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmika nedelje in praznika, ter velja po pošti prejemati. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petite vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se vložijo frankoviti. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponovno, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . K 22.— | Cetrt leta . . . K 5-50
Pol leta . . . „ 11.— | En mesec . . . „ 1-90
Za pošiljanje na dom se računa za vse leto K 2.—.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . K 25.— | Cetrt leta . . . K 6-50
Pol leta . . . „ 13.— | En mesec . . . „ 2-30

Naročba se lahko z vsakim dnevom, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnini brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravištvu „Slovenskega Naroda“.

† Slovensko vinogradniško društvo na Glincah.

Pred dobrimi tremi leti vzrastlo je na vrtu gospodarske organizacije s tihotapstvom zaslovelo »slovensko vinogradništvo društvo«. Ta najboljduhteča cvetka v vencu gospodarske organizacije, ta biser med klerikalnimi društvi, je ravnokar mirno v Gospodu zaspal. Bodi mu večnaja pamjat.

Pred tremi leti torej ustanovilo se je društvo. S primerno reklamo v klerikalnih časnikih pozivljalo se je »naše ubogo verno ljudstvo«, naj z obilnimi naročili »pristnega dolenskega cvička« pomaga ubogemu Dolenjcu, da s primernimi cenami svoj pridelek v denar spravi. Pisalo se je: »samo in jedino dolensko vino se bo prodajalo v društvu, samo in jedino dolenski cviček točil se bo v naši društveni gostilni.«

Oglejmo si, kako je društvo pomagalo »ubogemu Dolenjcu«, kako je društvo v minulih treh letih gospodarilo z denarji »ubogega vernega našega ljudstva.«

Na čelo društvu postavila je gospodarska organizacija Samiela klerikalne garde. Na strani stal mu je od znanih 30000 vernih volilcev izbrani najinteligentnejši mož kranjske dežele Nastavil se je cel kor dobro plačanih funkcionarjev. Poslovodja, agentje, knjigovodja, pisarji, kletar, hlapec, kočijaž itd.

Kupilo je društvo za dve tretjini preplačano posestvo na Glincah. Gospodarska poslopja so se prenovila, vzorno uredila, nabavile se za drag denar izredno lepe vinske posode, omislilo si je društvo za par sto kron umetniško izdelano firmo, jo na vidnem prostoru nad vodom v klet pribilo; nakupilo si je lepe konje, vozove itd. in s tem je bil glavni del vzorno urejene vinske trgovine pričet.

Bilo je pa treba za vinsko trgovino nakupiti tudi najpotrebnejšega, to je vina. Prodajali bodemo »pristno dolensko vino«, se je pisalo: nakupili so pri nekem vinskem trgovcu — nepitno brozgo. Ponujal se je »pristni dolenski cviček«, pošiljala se je kupcem brozga. Tako je šla nekaj časa trgovina še precej dobro. Ali naši v vinskih in ženskih rečeh zelo izkušeni celebatarji pričeli so poskušajoč to vino zmajevati z glavami in nekdo se je bajčelo oziral: »Hudič me vzemi, če je ta tekočina iz Dolenjskega in sploh kedaj rastla na trti.« Tako torej ni šlo več.

Ali prebrisane glavice so naši gospodarski umetniki. Ako s takim »pristnim dolenskim vinom« ne gre, čemu pa imamo Tirolsko deželo. Pobožno ljudstvo tam prebiva, i tam vino raste in pobožni Dipauli ima celo kemika, da »vino« sproti — pregleduje. In ponujal ter prodajal se je »pristni dolenski cviček« kupljen na — Tirolskem. To je nekaj časa vleklo, a ne dolgo. V vinskih in ženskih zadevah skušeni celebatarji zmajevali so z glavami in bistra glava med njimi je izrekla: »Hudič pij tirolski petijot, a plačaj drago pristnega cvička«. Naročila iz teh krogov so izostala.

Po teh ovinkih, okoli ljubljanskega trgovca in Tirolske šlo je društvo pola-

goma v Istro po vino, potem na Štajersko, radi lepšega pogledalo je malo v Vipavo in naposled se mimogrede ustanovilo tudi na Dolenjskem. Ali društvo je hiralo, hiralo je čedalje bolj in naposled, ko se je res prodajala dobra kapljica, pristnosti vina nihče več verjel ni.

Samiel klerikalne garde dobil je tako imenovani »laufpass«. Avanziral je za ravnatelja zavarovalne banke, da pokaže na tem polju svojo gospodarsko spretnost. Saj tudi tu se lahko »našemu ubogemu vernemu ljudstvu« nekaj novcev — zagospodari.

Na čelo slovenskega vinogradniškega društva stopil je od znanih 30000 vernih volilcev izbrani najinteligentnejši mož. Mož je res prebrisan. Videč, da zafurano stvar ni moči več v pravi tir spraviti, lotil se je prodaje vse trgovine in posestva.

Na spredaj navedeni način pomagalo se je ubogemu Dolenjcu, prodajati pristno dolensko vino za primerne cene.

Društveno posestvo, vinska trgovina se je prodala.

Društvo kupilo je posestvo za 48.000 K
Prenovljenje gospodarskih poslopij, nabava fundusa i. t. d.
stalo je nad 6.000 »
Vinske posode plačalo je društvo približno s 4.000 »
V kleti je danes okoli 500 hl vina, katerega je društvo plačalo povprečno s 40 K hl 20.000 »
Skupaj . . . 78.000 K

Prodalo je pa društvo vse te stvari za sledeče zneske:

Posestvo za 38.000 K
Vinske posode za 2.000 »
500 hl vina povprečno po 28 K 14.000 »
Skupaj . . . 54.000 K

Ne glede na izgube v posameznih upravnih letih, samo pri nakupu in prodaji ob ustanovitvi in nehanju trgovine, zagospodarili so ti gospodarski osrečevalci našega »ubogega vernega ljudstva« nič manj ko 24000 K, to je znesek, ki

reprezentuje prav lepo premoženje. Zagospodaril se je ta denar v 3, beri treh letih.

Da pa eventualni dobiček iz te prodaje ne pride v neprave roke, kupil je vso trgovino s posestvom vred — škofov sorodnik. Svoji k svojim!

Društvo, katerega namen je bil, biti središče vsej trgovini z dolenskim vinom, katero je na vse pretege hvalil o klerikalni gospodarski organizaciji na Kranjskem nečuvno slabo poučeni poljedelski minister, to društvo, ki naj bi zavzemalo po ministrstvu zasnovani gospodarski zvezi jedno najodličnejših mest: vzdrževalo se je tri leta s samim švindelnom. Goljufalo je užitniškega zakupnika za dac, prodajalo je malovredno vino, društvena gostilna bila je zbirališče raznih barab in malopridnih žensk, bilance so se falsificirale, sploh delalo se je tako, kakor ne bi delal tudi najzadnji in najzanikernejši poljski žid. In za to društvo potegovali so se vsi naši klerikalni državni poslanci z vso vmeno pri ministrstvu, in pri raznih referentih na Dunaju, da bi jo oprostili zaslužene kazni. In zdaj prašamo njega, ekscelenco gospoda poljedelskega ministra, ali sta mu lansko leto na Kranjsko poslana famozna revizorja klerikalne organizacije poročala o stanju in delovanju tega odličnega društva? In če sta mu resnico poročala, kako more on na takem švindelnu — in tak švindel se godi več ali manj pri vseh klerikalnih konsumnih društvih — zasnovano gospodarsko organizacijo tako izdatno podpirati, kako more iz novcev, katere pošteni državljani plačujejo, dovoljevati celih 15.000 K.

Žalostni konec tega društva bodi mu v pouk, da v bodoče v svojo informacijo zasliši može, ki razmere poznajo in ki se zgolj z lepimi frazami ne dajo oslepariti.

In sedaj k Tebi, ubogi slovenski kmet. Tu imaš vzgled, kako Ti pomagajo Tvoji prijatelji, kako gospodarijo s Tvojim denarjem. Tu vidiš, da Tvoje žulje izrabljajo politični hazarderji v svoje na-

LISTEK.

Dvoje ruskih umotvorov.

(Sčlov in Polčnov v Schwentnerjevi izložbi.)

Slovenski akad. slikar Peter Žmittek, ki živi že več let v ruski prestolici, je razstavil v izložbi L. Schwentnerja dvoje velikih in velesnamenitih ruskih slik dveh ruskih mojstrov, Sčlova in Polčnova. Sliki sta krasni po svoji vsebini in koloristiki.

I. „Car Ivan Grozni se naslaja pri pogledu na Vasiliso Melentjevo.“

Original slikarja Sčlova se hrani v ruskem narodnem muzeju imperatorja Aleksandra III. v Peterburgu. Snov slike si je vzel umetnik iz petdejanjske drame »Vasilisa Melentjeva«, pisatelja A. N. Ostrovskega. Kratka vsebina je sledeča: Vasilisa Melentjeva bila je lepa, mlada, a revna vdova, katero je po smrti svojega moža vzela carica Ana Vasilčikova, (peta žena carja Ivana Groznega), k sebi za dvorno služabnico.

Slavohlepna in nehvaležna Vasilisa pa je znala z obrekovanjem in s pomočjo svojega ljubimca, mladega carjevega sluga Koliševa, pripraviti carja do tega, da je njeno dobrotnico in svojo ženo Ano za-

vrgel. Ker pa je Vasilisa v svoji slavo-hlepnosti hotela postati na vsak način carica, je s pomočjo Koliševa, katerega je varala na vse možne načine, da ga je popolnoma pridobila, — celo zastupila carico Ano.

Ko je to dosegla, da bi imela postati carica, šesta žena Ivana Groznega, odstranila je tudi ljubimca Koliševa, ki ga je rabila doslej le kot orodje v izvršitev raznih intrig in dosegu ciljev.

Ker pa zločinka Vasilisa po umoru carice Ane ni imela noč in dan pokoja radi svoje nemirne vesti, premagala jo je nekdanj med obiskom carjevim utrujenost. Legla je na divan in spanec jo je premagal. Ker je bilo hladno, vrgel ji je car še svoj kožuh na noge.

Ta prizor je naslikal umetnik. Car Ivan Grozni opazuje spečo in se naslaja nad mladostno lepoto častihlepne zločinke.

V spanju pa je začela Vasilisa govoriti o svojem ljubimcu Andreju Koliševu z besedami: »Andrjuša! Golobček moj! Oprosti mi, da sem pogubila tvojo mladost. (Car posluša z začudenjem.) Hotela sem postati carica, a tebe nisem nehala ljubiti, tebe, tovariš moj! . . . Toda tega sivega starca . . . Ne! Ne morem ga ljubiti . . . Oh, Andrjuša! Oh, mili moj, jaz te ljubim, ljubim . . .«

Car je iz tega spoznal, kako ga je

Vasilisa prevarila, ko je mislil, da ima pred seboj čistega angela, a bila je hudobna kača. Pozval je rabeljna Maljuto Skuratova in slugo Koliševa, ki je Vasiliso poplašal za njene goljufije s tem, da ji je zasadil nož v nezvesto srce . . . Umrili pa so potem tudi njega, slugo Koliševa, kot carjevega tekmeča.

Slika je zanimiva po svoji originalni svetlobi, ki pada skozi okno, a obraz Vasilise se mehko oddaljuje v mračni perspektivi. Bogati sestav obstoji na fakični zgodovinski podlagi in se slika odlikuje po harmoniji barv, tipični ruski dekoraciji in le sémintj áje, kakor večina zgodovinskih slik, nekoliko, rekel bi, preveč detailno dovršena.

Sčlov je znamenit ruski slikar realistične smeri, ki pa se v svojih umotvorih pridružuje akademičnim strogim pravilom. Vse njegove slike se odlikujejo z zanimivo kompozicijo, strogopravilno in mojstrsko uporabljeno lučjo in natančno historičnostjo v značaju obrazov in dekoraci. Vse njegove slavne slike so fino psihološke študije ter pristnoruskega milieja.

II. „Prešestnica pred Kristom.“

Originalna slika Vasilija Dimitrijeviča Polčnova je tudi v ruskem narodnem muzeju imperatorja Aleksandra III. v Petro-

gradu. Original je ogromne velikosti in meri brez okvirja v dolžini nad 7, v širini nad 4 m in je veljal nad 40.000 rubljev.

Ta slika je sad potovanja umetnika Polčnova po Palestini, kjer si je nabral v to svrhu raznovrstnih študij iz narave, katere je potem sestavil harmonično na sliki. Zategadelj ta slika očarja s svojo realnostjo vztočne solnčne toplote, množine zraka, vidov, tipov itd. Po koloritu pa se prišteva k najbolj znamenitim umotvorom te galerije.

Slika kaže prizor pred judovskim tempeljom, ko so pripeljali farizeji k Jezusu grešnico, zasačeno pri prešestovanju, da bi jo obsodil. Kakor znano, so imeli judje postavo, da so take grešnice kamenjali. Rimska postava jim je pa to kaznovanje prepovedala in so hoteli Jezusa pri ti priliki ujeti pri razsodbi. Jezus pa jim je dal znani odgovor: »Kdor izmed vas je brez greha, naj vrže prvi kamen nanjo« in jih osramotil.

Umetnik je naslikal Kristusa precej drugačnega, kakor pa se ga navadno slika. Tu je Kristus le človek, dober, plemenit mož. Predstavljal si ga je, da ni mogel biti ravno tako nežen in bele polti, ko je hodil po solncu, vetru in dežju, po hribih in dolinah, kakor ga slikajo šablonski slikarji. Tudi obleko mu je napravil, kakor so jo navadno nosili vsi judje.

mene, z zaslučkom Tvojih rok polnijo se katilinarne eksistence svoje žepe. Ne verjemi več lepo donečim frazam Svojih zapeljivcev! Švindel so, kakor je švindel vsa gospodarska organizacija. Glej, da ta skušnja, katero boš tako drago plačal, ne bo izgubljena, glej, da se ob pravem času otreseš verig, mōre, ki tišči Tvoje izmučeno telo k tlom, sicer Ti pomoči ne bo več najti.

V Ljubljani, 30. julija.

Štrajk kmetov v Galiciji.

Galicija je v zadnjem času torišče štrajkov, kar le dokazuje, v koliki bedi je ta nesrečna dežela, kjer se je dvignil kmet proti svojemu gospodu šlahiču, ki ima nad njim absolutno moč, kateri ga izrablja in izsesava do zadnje kaplje krvi. Gališki kmet ni skoro nič na boljšem kot kmet srednjega veka, kateri je bil suženj graščakov, njih delavna moč, sicer pa nižje vrste človek, ali celo žival. Da je to resnično, dokazuje dejstvo, da so se uprli vsi poljski kmetje nakrat, brez posebnega sporazumljenja, brez agitacije in brez organizacije. Sprva so se uprli samo delavci iz nekaterih vasi šlahičem, in temu zgledu je sledilo tekom dveh tednov več nego 100 vasi, ker je njih beda priklopila do vrhunca, in so prišli do prepričanja, da je boljše takoj poginiti, kakor živeti še nadalje v toliki revščini in pod tako hudim pritiskom. Spočetka so bili ti štrajki povsem mirni, a sedaj pa dobivajo že nevarnejši značaj. Kmetje so začeli napadati orožnike tako, da so ti primorani streljati ter celo cele plemiške graščine, katere požigajo, kar delavce po drugih vaseh le hujska in navdušuje, naj se priklopijo štrajku. Ker je delo po poljih zastalo, so dobili posestniki delavce od drugod, toda štrajkujoči jih siloma odganjajo ter pustošijo zemljo. Več oseb je tudi ranjenih, mnogo kmetov zaprtih; sploh je postal položaj tako nevaren, da pošilja vlada na vse strani vojaštvo v okraje, kjer štrajkajo besni, lačni kmetje.

Katolicizem in XX. stoletje.

V visoke duhovniške kroge Rima je knjiga prof. Ehrharda: »Katolicizem in XX. stoletje« zanesla dvome, neslogo in prepir. Visoki prelatje so se razcepili v svoji sodbi na dve stranki. Na eni strani so klerikalni fanatiki, intransigenti in reakcionarci, ki knjigo obsojajo ter zahtevajo, da naj pride na indeks; na drugi strani pa so prosvetljenjski možje, ki zahtevajo kot moderni izobraženci, da se mora cerkev ozirati na vspehe, pridobitve in zahteve moderne kulture, da treba Ehrhardovo knjigo soditi s stališča napredne znanosti, ne pa z vidika okostnelega dogmatizma. Kdo bo zmagal v tem boju, skoraj ni dvomiti. Zelotov je tudi v Rimu več kot modernih prosvetljenjencev. Kongregacija indeksa, ki ima knjigo v presojo, se še ni odločila, a fanatični jezuitje, ki so spravili tudi knjige prof. Schella na indeks

Kakor čitamo v evangeliju, je Jezus, predno je izgovoril značilne besede, pisal s prstom v pesku... In ravno v tej pozi, ko se je dvignil, ga vidimo na sliki. Na obrazu grešnice pa se bere groza pred bližnjo smrtjo, pa tudi neko kljubovanje, ko se upira in stiska pesti, ker se ne more ubraniti razjarjeni množici umazanih hinavskih farizejev, pristnih židovskih tipov.

Tudi druge židovske osebe in obrazi so naslikani realistično in živo, naravno. Jezusovi učenci in Kristovi spremljevalci ter poslušalci so na sliki priprosti, revni ljudje brez vsake romantike.

Polenov je danes profesor v Moskvi ter je sloviti, modern umetnik religioznih sujetov. Znani sta njegovi sliki: »Poslednji cvet pred smrtjo« (pred mučenico je padla od nekega cvetlica, ko stopa v levnjak, kjer jo čaka strašna smrt) in »Starka in vrt« (stara dama na vrtu plemenitaške vile).

Kot kolorist in komponist je Polenov med prvimi ruskimi modernimi slikarji. V zadnjem času ne slika več religioznih snovi, nego pokrajine, katere razstavlja z največjimi uspehi na razstavah društva secesionistov.

Kopiji je prav lepo izvršil P. Žmitek. Slikar je bil rojen v Kropi l. 1874 in obiskoval ljubljansko umetno strokovno šolo

cerkveno prepovedanih knjig, se trudijo tudi sedaj, da bi Ehrhardovo knjigo uničili. Mogoče pa je, da se vtakne tudi Vatikan v ta boj, kakor se je že večkrat zgodilo ter reši rimski klerikalizem nove znanstvene blamaže.

Macedonski nemiri.

Bolj ko se bliža otvoritev macedonskega kongresa, bolj živahno se tudi gibljejo nezadovoljni Macedonci. Pripetilo se je zadnji čas zopet več krvavih spopadov na meji med turškim vojaštvom in macedonskimi četami. Rezervni polkovnik Jančkov vodi v pokrajini reke Strumice 350 moč močno četo. Bolgarske mejne straže pri Kistendilu so se pomnožile; isto je storila tudi Turška na svoji strani. Imenovano bolgarsko mesto je v pravcatem obsebnem stanju. Po 10ih zvečer ne sme nihče več na ulice in vojaške patrulje hodijo celo noč po mestu. Višji macedonsko-adrijanopolski komite je poslal bolgarski vladi odločno spomenico, v kateri komité dokazuje, da je njegovo delovanje v okviru deželnih zakonov, vlada pa da krši te zakone z zatiranjem človekoljubnih agitacij. Bati se je, da bo bolgarska vlada na zunanji pritisk, posebno Turške, prepovedala predstoječi macedonski kongres, kar bo stvar le hitreje še dozorelo. Zadnji čas je šlo iz Bolgarske mnogo volne v Macedonijo, kar se poprej ni nikoli zgodilo. Policiji so se te množine pošiljatev zdele sumljive ter je preiskala zavoje. V njih je našla orožje in strelivo, kar je seveda zaplenila. Vendar mora biti Macedonija že precej dobro preskrbljena z orožjem.

Najnovejše politične vesti.

Davke odpovedajo deželi. Župan v Tridentu, dr. Brugnara, je naznanil v občinski seji, da je odpovedal davke deželi. Tako hočejo Italijani najvspešneje protestirati, ker se jim ni dovolila popolna avtonomija. — »Modra knjiga« o Južni Afriki je izšla ter prinaša med drugim tudi sklepe burskega kongresa z dne 31. maja v Vereenigingu: 1. da je Angleška obe republiko popolnoma opustošila; 2. da imajo vsi Kafri orožje, da se bojujejo zoper Bure ter počenjajo umore in silovitosti. Nova razkritja bodo po civilizovanem svetu zbudila novo ogorčenje nad Angleži. — Vstaja na otoku Haiti. General Salnove je pobil vladne čete pod vodstvom vojnega ministra Norda. — Obletnica smrti kralja Umberta se je vršila včeraj. Posebno slovesen je bil nastop bivših Garibaldincev, ki so šli v dolgi procesiji v Panteon ter položili vence na kraljev grob. — Generalni prefekt propagande je postal na mesto umrlega kardinala Ledochowskega kardinal Gotti. — Ministrska kriza na Srbskem. Skupščina je sprejela demisijo predsednika Stanojevića. Vučićevo ministrstvo je vsled tega svojo demisijo zopet odtegnilo. Novi predsednik skupščini se izvoli danes. — Novi bavarski poslanik na Dunaju postane grof E. Montgelas, ker je doseđanji poslanik baron Podewils postal ba-

pod ravnateljstvom g. Iv. Šubica. Za slikarski poklic ga je pridobil g. prof. Vesel, ki je bil tudi prvi slikarski učitelj Žmitkov. Tukajšnja umetna strokovna šola hrani še nekaj Žmitkovih študij vzorcev. Iz Ljubljane je šel Žmitek na Dunaj, kjer je hodil v umetno strokovno šolo tri leta; l. 1898 je prišel na Rusko ter je absolvirar risarsko šolo imperatorskega društva za pospeševanje umetnosti v Peterburgu. Dobil je dve premiji za perspektivo in kompozicijo. Kot perspektivno študijo je razstavil akvarelno sliko Ribnice, ki se zrcali v vodi. To delo je Rusom posebno ugajalo. Potem je bil Žmitek slušatelj akademika, prof. Ilje Ef. Rēpina, slavnega ruskega portretista in zgodovinskega žanrista ter prof. Vladimirja Jeg. Makovskega, modernega žanrista.

P. Žmitek je še mlad slikar, a marljiv in resen. Na I. slovenski umetniški razstavi je bilo več njegovih pokrajinskih slik in portretov. Ker je tudi nadarjen, napreduje hitro. O njegovi izredni pridnosti in spretnosti pa sta najlepši dokaz razstavljeni kopiji, ki najdeti gotovo kupca.

Mi pa smo Žmitku hvaležni, da nas je seznanil z dvema znamenitima umotvoroma dveh slavnih ruskih mojstrov.

T. P.

varski naučni minister. — Pri občinskih volitvah v Italiji, ki se vrše sedaj po celi deželi, je prišlo tam, kjer so zmagali klerikalci, do hrupnih demonstracij. V Benetkah in Rovigu so pobili klerikalcem šipe. — Angleški kralj Edvard se poda po kronanju — ki pa se najbrže zopet preloži — v Dee-Tal na Skotsko. — Za priklopljenje Rumunske k Avstro-Ogrski piše znani rumunski publicist dr. Onciul. Zvezno razmerje bi naj bilo takšno, kakor je n. pr. med Bavarsko in Nemčijo. Rumunski politični svet se temu nasvetu ne protivi.

Dopisi.

Iz ribniškega okraja. V svojem cenjenem listu ste poročali, da je poslalo učiteljstvo nekaterih okrajev posl. Jakliču nezaupnico. Prav! Tudi učiteljstvo slovenskih šol kočevskega okraja je zborovalo 16. t. m. v Ribnici. Bila nam je čast, da smo imeli nekaj časa v svoji sredi učitelja — poslanca Jakliča. Mi mu nismo dali nikake nezaupnice, ker smo na tem stališču, da tak tovariš, ki tako izbornozastopa učiteljske koristi, kakor je to storil g. Jaklič v zadnjem deželnozbornem zasedanju, ni vreden, da zaveden učitelj sploh o njem spregovori. Toliko v pojasnilo svojim tovarišem!

Iz litijskega okraja. Z ozirom na dopis iz tega okraja v »Slovenskem Narodu« št. 165, glede volitve zastopnika učiteljstva v okrajni šolski svet in delegata za prihodnjo deželno učiteljsko konferencijo, se velika večina učiteljstva ne strinja z dopisnikom. Zlasti dvomi, da bi zamogel novoizvoljeni Miha Poklukar vspešno in koristno zastopati učiteljstvo. Znano je, da je imenovan vpisan v klerikalno konsumno društvo na Bledu. Torej na Gorenjskem vnet klerikalce, v litijemskem okraju pa liberalec!!! Kako se to strinja? Pravijo, da je težko služiti dvema gospodoma...

Svobodomiselnost napredno učiteljstvo našega okraja želelo si je odločnega, značajnega in vgladnega zastopnika. V ta namen naprosilo je občepriljubljenega nadčitelja Andoljškega v Litiji, ker je znan kot bivši vrl zastopnik novomeškega okraja. Dasi ni kandidiral, izjavil je vendar, da sprejme zastopstvo, ako bi bil z veliko večino izvoljen. G. Miha Poklukar je sicer izvoljen z večino enega, in sicer lastnega glasu; toda govori se, da le po zaslugi brezugledne dvojice, ki sta zadnji trenutek porabila v maščevanje, da ni bil izvoljen njima slučajno neljubi litijski nadučitelj Andoljšek.

Iz Središča. Dva posamezna slučajna obolenja konj na smrklu v bližnjem medjimurskem mestecu Čakovcu povzročila sta vladno prepoved obmejnega prometa s konji, s katero je okrajno glavarstvo promet posebno z zrnjem ob času žetve, popolnoma zatrla. Ker bogato Medjimurje razpeča lepe množine svojih pridelkov pri naših trgovcih in mlinskih obrtih, postala je omenjena odredba pravi bič za našega trgovca. Da je ta kuga dobrodošlo sredstvo za ogrskega žida, veletržca z žitom, nam je umevno; neumevno pa nam je, da se pozablja, da sta Cis- in Translajtanija še isto carinsko ozemlje, da se delajo slične zakonite obmejne zapreke za promet in da naše oblasti v tem oziru gredo ogrskim aspiracijam na limanice. Kako malo je namreč ona kužna odredba opravičena, priča dejstvo, da mesto Čakovec, da, celo dotični posestnik, kjer se je pokazala bolezen, ni kontumaciran in da je v Čakovcu garnizonirana konjica odjahala na vojaške vaje.

V zadregi so se obrnili prizadeti sloji do člana trgovske komore, g. Orniga v Ptuj, čeprav je naš narodni nasprotnik, da pri vladi izposluje sistiranje neosnovane, škodljive odredbe. Obrnili smo se do njega, ker se drugim nimamo. Upati je, da se prišlo v deželnem zboru spregovori beseda o čudnih obmejnih štajerskih razmerah do Ogrske.

Rimski klerikalizem

in še to in ono.

VIII.

Videli smo včeraj, kako odločno in dosledno je Kristus pobijal vsako zvezo mej vero in posvetnimi zadevami in kako je z nauki in z iz-

gledi pričal, da ima vera opraviti jedino le z dušo, ne s telesom človekovim.

Ravno to, kar je Jezus Kristus, so učili tudi apostoli. Kristusov nauk je nauk kristijanske cerkve v prvih stoletjih. Cerkve se tedaj nikdar in nikjer ni vtikala v posvetne zadeve, pač pa je lahko navesti na stotine dokazil, da so tedanji zastopniki se vzdrževali vsakega vmešavanja v politične in sploh javne stvari. Sveti Peter, »prvi papež«, je izdal naslednji program: »Bodite torej podložni vsaki stvari človeški zavoljo Gospoda; bodisi kralju, kakor najvišjemu, bodisi poglavarjem.« (1. Peter 2, 13. 14) Torej prvi papež še ni nič ni vedel o tem, da je postavljen nad kralje in države, ampak se je zavedal, da mu v posvetnih rečeh ne gre nič vpliva.

In kaj je velečastno 13. poglavje Pavlova lista Rimljanom, kakor razjasnenje in tolmačenje Kristusovih besed: »Dajte cesarju, kar je cesarjevega!« Sv. Pavel piše (Rim. 13, 1—7) »Vsaka duša naj se višim oblastim podlaga, kajti ni oblasti razen od Boga. In te oblasti, katere so, postavljene so od Boga.... Dajte torej vsem, kar ste dolžni: komur davek, davek; komur mito, mito; komur strah, strah; komur čast, čast.«

Tako je govoril prvi mož vsega kristjanstva, najpoklicanejši tolmač kristijanske vere. »Vsaka duša naj se višim oblastim podlaga«, uči sv. Pavel in obsoja s tem ves klerikalni sistem, jedro klerikalizma, da papež stoji nad vsemi oblastmi,

Ker klerikalci teh nepobitnih dokazov ne morejo ovreči, pa pravijo, da veljajo Kristusove besede kakor tudi Pavlove in Petrove za vse ljudi — izvzemši za papeža. Tudi to ne velja. V sv. pismu ni dobiti niti najmanjšega dokazila, da stoji papež nad posvetnimi oblastmi. In dalje: Ali ni brez dvoma, da bi bil apostol Pavel, ko je tako jasno in precizno formuliral svoj, vsako izjemo izključujoči nauk, na vsak način omenil, da njegov nauk za papeža ne velja, ko bi bil o kakem izjemnem stališču sploh kaj vedel in je komu priznaval? Gotovo!

Pa tudi odlični papeži niso hoteli nič vedeti o tem, da stoji nad vladarji in državami, ampak prav v smislu sv. Pavla priznavali, da v posvetnih zadevah morajo biti javnim oblastim tako pokorni kakor vsak drugi človek. Pozneje je bilo stališče — kakor bomo že še videli — popolnoma spremenjeno in je klerikalizem za vsakega duhovnika zahteval popolno neodvisnost od vseh posvetnih oblasti. Zahteva jo še danes — pa je nima več!

Da bi klerikalizem svoj nekristijanski nauk predstavil kot opravičen, se sklicuje na cerkvene očake. Ta dokaz igra v »katoliški znanosti« sploh veliko ulogo. Kadar klerikalci v sv. pismu, ki je jedini vir kristjanstva, ne morejo dobiti dokazov, ki jih ravno potrebujejo, pa se zatekajo k cerkvenim očakom. Pri tem delajo vedno tako kakor naš pošteni »Slovenec«: Posamezne stavke izrtgajo, tako da se izgubi zveza — in dokaz je gotov. Prava resnica pa je, da noben cerkveni pisatelj prvih stoletij ničesar ne ve o veljavi cerkve v posvetnih rečeh in da je klerikalizem ponaredil pečat »semper et ubique«, ki ga je pritisnil na ta svoj nauk. V stari kristijanski cerkvisti teoriji in praksi odločno protiklerikalna. Koderkoli se govori o tem, da imajo nebeske zadive prvenstvo pred posvetnimi, se očitno kaže, da so nositelji posvetne oblasti zgolj v verskih stvareh dolžni držati se cerkve, nikakor pa ne v drugih. Države in narodi so v posvetno-političnih zadevah popolnoma neodvisni od cerkve.

Jasneje tega ni moči izreči, kakor je to storil sveti Krizostom v svoji homiliji o prej navedenem listu sv. Pavla Rimljanom. Sv. Krizostom piše: »Da se pokaže, da ukazuje svetna oblast ne samo posvetnjakom, nego tudi duhovnikom in menihom, piše sv. Pavel koj v začetku: vsaka duša naj se višim oblastim podlaga, naj je to že apostol, evangelist, prorok ali kdor koli.« (Hom. 23)

Na tem stališču je cerkev stala več stoletij. Da, celo do devetega stoletja je dobiti papežev, ki so imeli jako visoke pojme o svojem dostojanstvu, a so se smatrali jedino le za dušne pastirje in si niso lastili niti najmanjše politične veljave. Posebno znamenit dokaz je v tem oziru pismo papeža Gelazija I. cesarju Anastaziju. V tem pismu priznava papež, da je njegova oblast omejena samo na človeška srca, v posvetnih zadevah pa da je brezpogojno podrejen javni oblasti. Ta isti papež je v neki drugi izjavi obsodil, da se mešata vera in politika, da se hoče iz pešata napraviti posvetno-političnega kra-

Dalje v prilogi.

ja ter izjavlja, da je združenje duhovske in posvetne oblasti nekrščansko in da naj se nikdo, če hoče služiti Bogu, ne vtiča v posvetne zadeve. V istem smislu so se izrazili tudi razni drugi papeži, tako Symachus, Gregor II. in posebno značilno papež Gregor Veliki v pismu cesarju Mavriciju.

Tudi ko je v cerkvi že zmagalo nekrščansko načelo klerikalizma, so bili v cerkvi odlični in znameniti možje, ki so cerkvi odrekli vsako pravico, vtičati se v posvetne zadeve. Klasično je to ožigal dolgoletni prijatelj papeža Pija II., Gregor plem. Haymburg, pisatelj: Kristus je posvetno gospodstvo odbil, njegov namestnik pa se za to peha; Kristus je tajil, da bi bil posveten sodnik, njegov namestnik pa sodi cesarja.

Sokolska slavnost v Idriji.

(Dalje.)

Dvorana pri „črnem orlu“ bila je okusno z zelenjem okrašena, v sredini opazili smo doprni kip dr. Janeza Bleiweisa, na strani pa so bile podobe ustanoviteljev sokolstva Fignera in Tyrša. Pred banketom imeli so se načelniki društev skupno sejo, pri kateri so se dogovorili radi telovadbe v slučaju, da se ista ne bi mogla vršiti na prostem. Slavnostnega obeda udeležilo se je nad 150 oseb, tako da je bila dvorana, ko so po obedu prišli še drugi gosti, natlačeno polna Sokolov in idrijskega občinstva izmed vseh krogov. Oddelek c. kr. rudniške godbe na lok povečal je zabavo z lepimi slovanskimi komadi. Prvi pozdravil je starosta idrijskega „Sokola“ br. Gruden vse navzoče, v prvi vrsti velečastito gospo kumico, drage slovenske goste ter vse brate Sokole, kateri se niso strašili dolgega in napornega pota, da ne bi prispeli v Idrijo in jih ni niti elementarna sila zamogla ustaviti. Odgovorjal je v lepem govoru podstarosta ljubljanskega „Sokola“ dr. Ravnihar. Govorili pa so še: starosta „Sokola“ v Karlovcu dr. Vinkovič, zastopnik puljskega „Sokola“, deželni poslanec in starosta „Gorenjskega Sokola“ br. C. Pirc, v imenu tržaškega „Sokola“ br. dr. Gregorin, ki je napil uzornemu županu Idrije g. Dr. Lapajne, Idriji, ki se je dvignila od nekdanje nazivljane nemške Idrije na zavedno slovensko narodno mesto ter mlademu a čilemu idrijskemu „Sokolu“. Vsi ti govorili so z največjim navdušenjem sprejeti in z dolgotrajnim ploskanjem. Zaključil je oficijalne govore načelnik ljubljanskega „Sokola“ br. dr. V. Murnik, ki je v krasnem govoru povdarjal sokolsko idejo, naglašal posebno sokolsko skromnost, vstrajnost in neumorno delavnost sokolskih delavcev. Malo se sliši pravih sokolskih govorov med Slovenci, za to se le-ti sprejmo s tem večjo radostjo. Tudi precej dolgemu govoru dr. Murnika so sledili navzoči z največjim zanimanjem in mu priredili koncem govora lepo ovacijo. Zasluzi pa jo br. dr. Murnik v polni meri, saj vidi slovensko sokolstvo v njem moža, ki privede slovensko sokolstvo z zavožene poti nazaj na pravo pot. Ob splošnem navdušenju prečitala so se pisma „České obce sokolské v Praze“, „Zveze poljskih sokolskih društev v Lvovu“, „Sokola“ ravnotam, „Sokola“ v Sisku in došli brzojavci. Starosti zveze češkoslovanskega sokolstva br. dr. J. Podlipnemu v Pragi odposlala se je sledeča brzojavka: Hrvatski in slovenski „Sokoli“, zbrani na sokolski slavnosti v Idriji ključijo neumornemu sokolskemu prvaku gromoviti: „Na zdar!“ Ta brzojavka odobrila se je z burnim ploskanjem in „Na zdar“-klici. Med banketom pa je ponehal dež v toliko, da se je lahko mislilo na javno telovadbo na prostem, sosebno ker se je izbral za isto ugoden prostor na Šolskem trgu, ki ima trda tla. Telovadci podali so se tedaj k skušnjaji za skupne proste vaje v šolsko telovadnico. Pri skušnjaji pokazalo se je, kako slabo je organizovano slovensko sokolstvo sosebno v tehničnem oziru, da mu manjka še vsega, prav vsega. Več telovadcev je moralo odstopiti, ker so se naučili vaje napačno. Nastop k prostim vajam, katerega je bil določil vad. zbor idrijskega „Sokola“, se je začel, ker se ga nekatera društva niso pričela, čemur je bilo menda vzrok, da se je prekasno razposlal. Opazilo pa se je, da starejša društva niso šla mlademu „Sokolu“ na roko tako, kakor bi bilo treba. Za pojasnilo zaradi prostih vaj vprašal se je le celjski „Sokol“, čemur se je takoj ugodilo. Krivda, da telovadba ni uspela tako, kakor bi bila lahko, ne zadene le vadiateljskega zbora idrijskega „Sokola“, ampak tudi nekatera bratska društva, ki niso imela potrebne zanimanja za to telovadbo. Pričetek telovadbe se je tako zavlekel predvsem radi dolge, a neobhodno potrebne skušnje, nekaj pa tudi radi neugodnega vremena. Dasi se še ob 2. uri popoldan ni vedelo, se li vrši telovadba javno, se je vendar zbrala nešteta množica gledalcev na šolskem trgu, ki je bil primerno okrašen s slavloloki in napis. Občinstvo je nestrpno pričakovalo pričetka telovadbe in postajalo nervozno, ker se je pričakovalo vsaki čas, da se vlije ploha in uniči tudi ta užitek zbranemu narodu. Telovadba vršila se je po določenem redu. Otvoril jo je naraščaj idrijskega „Sokola“, ki je pod vodstvom načelnika br. Novaka izvajal po taktu godbe 4 vaje s palicami. Predvadi la sta šletna dečka Gab. Novak in H.

Prelovec. Vse vaje izvedli so z neverjetno natančnostjo, da se ni niti jeden le malo zmotil, in jim ni moglo strogo oko strokovnjaka ničesar nepravilnega zaznamovati. K vajam nastopili so v zastopu, kateri se je razvil do štiristopa v prostem razstopu. Tudi težki nastop izvršil se je eksaktno. Vse se je čudilo lepemu koraku mladih dečkov, ki so nastopali neustrašeno in z vidnim ponosom. Nepopisno je bilo odobravanje občinstva, ki je z največjim zanimanjem sledilo posameznim vajam. Sosebno so ti vrli dečki ugajali Sokolom-gostom, ki so se izrekli z največjim priznanjem o tej telovadbi. Br. dr. Murnik čestital je br. Novaku na tem vspehu. Omenimo še, da so bili opravljeni v telovadnih oblekah po predpisu češke zveze sokolske, ki jim je jako dobro pristojala in katero je revnim dečkom brezplačno napravila č. gospica J. Novakova. Bodi ji najiskrenejša zahvala!

(Konec prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 30. julija.

— **Obč. svet ljubljanski** ima v soboto ob 11. uri dopoldne izredno sejo. Jedina točka dnevnega reda je županovo poročilo o uspehu odposlanstva, ki je šlo na Dunaj intervenirat glede zamenjave stavbišča starega gimnazijskega poslopja za kako drugo stavbišče.

— **Diamantni doktorski jubilej škofa Strossmayerja.** Na Slatini, kjer biva sedaj škof Strossmayer, se je sestavil poseben komite, da proslavi dne 5. avgusta t. l. škofov diamantni doktorski jubilej. V ta namen tudi pride na Slatino deputacija dunajskega vseučilišča, da izroči staremu jubilarju obnovljeno doktorsko diplomu. Strossmayer sprejme ta dan tudi večjo deputacijo iz Hrvaške.

— **Ne varajmo sami sebe.** Vest, da sta bila v Italiji, pri volitvah v provincialni zastop videmski, izvoljena tudi dva Slovenci, semeniški profesor Trinko in notar Kukovec, je v vseh narodnih krogih obudila veliko radost. Dejstvo samo na sebi je tudi veselo, če bodeta gg. Trinko in Kukovec mogla in smela opravičiti tiste nade, ki jih goje Slovenci. Toda žal, nam se dozdeva, da sami sebe varamo, če na to računamo. Informovali smo se na zanesljivem mestu in izvedeli, da gg. Trinko in Kukovec nista kandidirala v provincialni zastop videmski na narodnem slovenskem programu, nego da sta bila izvoljena od konservativcev in kot konservativna kandidata. Njiju izvolitev torej ni vspeh narodne zavednosti in narodne organizacije beneških Slovencev, ampak le vspeh laške konservativne stranke. To je vzrok, da po naših mislih od njiju v narodnem oziru ne smemo ničesar pričakovati, da bi kaj dosegla, to je itak izključeno, ali bojimo se, da se še zavzeti ne bodeta mogla in smela za narodne zadeve. Če se izkaže, da ta naša bojazen ni opravičena, bomo tega od srca veselili, kajti odločen nastop v provincialnem zastopu bi gotovo imel ta vspeh, da bi med beneškimi Slovenci razvnel narodno zavednost, katere zdaj nič ni, ter s tem omogočil, da se začne beneški Slovenci narodno organizovati ter skrbeti za zagotovitev narodnih pravic, pred vsem za narodno šolo.

— **Še enkrat okrajna bolniška blagajna ljubljanska.** Na naše vprašanje, kdo da plača diktirane globe načelniku, ker ni predložil pravočasno statističnih izkazov in računškega zaključka c. kr. deželni vladi, zvrča sobotni „Slovenec“ vso krivdo na „zavezo okrajnih bolniških blagajn“ čes, da je ista kriva, da se omenjeni izkazi toliko časa niso predložili. — Ta izgovor pa je jalov in ničeven. Računski zaključek kakor tudi vse statistične izkaze napraviti ima v smislu zakona načelnikstvo vsake posamezne bolniške blagajne. Da bi jih napravljala „zaveza“, je sploh nemogoče, ker nima zato pripomočkov, da bi se jej pa isti pošiljali v Trst, je tudi nemogoče, ker potem bi se moralo poslati kratkoma vse spise okrajne bolniške blagajne zavezi. Resnica pa je, da mora načelnikstvo bolniške blagajne predložiti tudi zavezi v Trstu en pare omejenih izkazov. Kdaj jih ima predložiti, to nas malo briga, toda to je gotovo, da ne isti pare, kateri se ima predložiti c. kr. deželni vladi, ker nikjer se ne zahteva, da bi moral biti ta pare, ki

se ima predložiti c. kr. dež. vladi, potrjen od zaveze v Trstu. Če bi pa bilo temu tako, potem bi mestni magistrat pač ne kaznoval g. Kregarja prvo pot na globo 10 Kr. in drugo pot na 30 Kr, temveč mestni magistrat bi oprostil g. Kregarja vsake krivde. Da je temu tako, to g. Kregar sam indirektno priznava, ker pravi, da bo plačal on sam globo, ako se katere sploh nalože. Dovolj pa govori to, da je klerikalno načelnikstvo pri okrajni bolniški blagajni, kajti navada klerikalcev je sploh, da se računskih zaključkov branijo predlagati javnim oblastem, ako jih pa predlože, so večinoma falsificirani. — Morebiti študirajo, kako bi se dal prikriti Šušteršičev veliki expenar.

— **Ubiti kaplan.** Svetohlinški klerikalni listi v Mariboru in v Ljubljani poročajo, da je ubiti kaplan v Makolah postal žrtev poklica, ne pa svojega nekrščanskega hujkanja raz prižnico in po drugod. V „Slovencu“ je bilo povedano, da se je makolski kaplan „nazaj grede“ od bolnika ustavil v majšberskem župnišču. Ali pelje od makolskih bolnikov „nazaj pot“ črez majšpersko župnišče? — Čudno je dalje, da sme kaplan z burzo, v kateri hrani sv. olje in katero mora nesti s seboj, pohajati po sosednjih župniščih in ondi popivati. Makolski kaplan bi bil takrat izvršil svojo sveto dolžnost in svoj poklic, ako bi se bil takoj po svojem opraviilu pri bolniku vrnil s sv. oljem na dom. — Dalje se kliče na spoved takoj po maši, le, kadar je skrajna sila, ob vsakem času. Kaplan je torej bržkone v jutro odšel in se je šele pozno zvečer vračal. Zato ga je gotovo prav s kislim obrazom spremljal njegov angelj varuh ter ga pustil v kritičnem trenutku na cedilu.

— **Nemška slavnost v Gradcu.** Piše se nam: Deželni zbor štajerski je torej zaključen, in je volilna pravica splavala po vodi. Kakor je znano preprečile je volilno reformo nacionalna stranka, ki pa skuša zvrniti krivdo na klerikalno stranko in na vlado. Marsikomu se bo čudno zdelo, da zvrča nacionalna stranka krivdo na vlado, ko ima vendar pri vladi na Dunaju in v Gradcu največje zaslombo. Trdi se, da je dr. Derschatta samo namestniku grofu Claryju na ljubo napal vlado. Namestnik grof Clary slovi namreč za konservativca; ker pa dosedaj nikdar ni dejanski pokazal, da je naklonjen tej stranki, začela je konservativna stranka sama dvomiti, jeli grof Clary v resnici konservativen. Grofu Clary-ju pa je mnogo na tem ležeče, da obdrži svoje dobro ime kot konservativce, zato je ga je morala nacionalna stranka napasti. Tako ostane pri konservativcih na dobrem glasu in če se nadalje kot dosedaj nacionalno stranko dejanski podpira, ne more mu oditi obča priljubljenost. Konservativcem je priljubljen kot pristaš njih stranke, nacionalcem njih dejanski zaščitnik. — K obči priljubljenosti nedostaja še samo priljubljenosti pri Slovencih, ki pa te za grofa Clary-ja nimajo. Gradec je te dni v znamenju velenemštva. — Bila je tu slavnost nemških pevskih društev. Mesto je bilo krasno okinčano. Zastave so bile nekaj deželne, nekaj cesarske, nekaj pruske, večinoma pa vsenemške. Kakor se govori, bila je za slovesnost že dovoljena vojaška godba, katero pa je korni poveljnik odpovedal, ker so cesarske zastave na slavnostnem prostoru dobile še le drugo mesto, namreč za vsenemškimi. Namestnika grofa Clary-ja ta odpoved silno grize. Sploh Clary in Succovaty že dlje časa nista prijatelja. V „Neue Freie Presse“ je izšel članek, v katerem se obžaluje, da vojaška godba ne sodeluje. Kako je Succovaty prav imel, da ni dal godbe in da je vojaštvu prepovedal udeležiti se slavnosti, kaže dogodek pri pozdravnem večeru v soboto 26. t. m. — Župan graški napije zdravico cesarju Viljemu in avstrijskemu cesarju. Godba zaigra „Heil dir im Siegeskranze“ in potem avstrijsko hymno. Pevci poprimajo. Toda pri avstrijski cesarski himni ne pojejo: Bog ohrani itd. ampak napetu podvržen tekst „Deutschland über alles“ Namestniku moralo se je to neprijetno zakaditi. Kaj pa! Succovaty bi imel prav! Treba je neprijeten vtis izgladiti. V ponedeljek gre torej h koncertu in v njegovi navzočnosti in v navzočnosti drugih vladnih organov zapoje se „O du mein Oesterreich“, kar se mora seveda navdušeno vsprejeti. In namestnik bo poročal o patrijotičnih enuncijacijah pri tej slavnosti. Kdo bo huji v tej praski, Clary ali Succovaty? Bomo videli. Da slovi grof Clary še vedno za konservativca in da ima pri teh njegova beseda

mного upliva, dokaz temu so bili preteklo soboto prekrasno razsvetljeni župniški dvorci v Gradcu. Vreme je bilo prva dva dni slavnosti prekrasno „echtes Hohen-zollernwetter“ kakor „Grazer Tagblatt“ piše. Nekateri tukajšnji listi obžalujejo, da Nemci še niso zedinjeni in prerokujejo „Früh oder spät, das Lied wird zur That.“

— **Lepe sodne razmere** vladajo v Pulju. Neki Hrvat je pri obravnavi zahteval, naj se razpravlja hrvatski. Sodnik je izjavil, da ne zna jezika naroda, med katerim slušbuje in je obravnaval s tolmačem! Značilno je, da puljski socialnodemokratični list za smejuje Hrvata, ki je zahteval hrvatsko obravnavo.

— **„Regnicoli“ v Pulju,** namreč naseljeni Italijani iz Italije, so hoteli obhajati spomin kralja Umberta s posebno prireditvijo, pri kateri naj bi sodelovali tudi pevci, ki so v službi arzenala. Zapovedujoči admiral pa je to preprečil, in ko so mu poslali „regnicoli“ deputacijo na vrat, je povedal, da naj si Italijani za svojo spominsko slavnost dobe pevce iz Italije.

— **Šolstvo v Ljubljani** v šolskem letu 1901/2. Šoloobveznih otrok v starosti od 6.—14. leta je bilo 4329 (2344 dečkov, 1985 deklic). Razen teh jih je ponavljalo 18, tako da je hodilo v mestne javne zasebne ljudske šole vseh šoloobveznih otrok skupaj 4347. V javne mestne ljudske šole je zahajalo 2919, v zasebne ljudske šole 1724; otrok, ki so hodili v višje šole, v obrtno in strokovno šolo, ali so bili vzgajani doma, je bilo 477. Radi telesne ali duševne nesposobnosti je bilo brez poudka 33 otrok. 479 šolskih otrok je bilo starih nad 14 let; 404 otroci pa so zahajali v ljubljanske šole iz okolice (iz Šiške, Viča, Štepane vasi itd.)

— **Dramatična predstava v Idriji.** V soboto 2. in v nedeljo 3. avgusta vršila se gledališki predstavi v Idriji. To je prvi izlet slovenskih igralcev v Idrijo. Slovensko dramo navdušeno pozdravljajo vse čitalnice, v katerih so se letos vršile predstave, osobito je pretečeno nedeljo, ko se je predstava vršila v Vipavi v gradu grofa Lanthierija, bila pri predstavi vsa vipavska okolica.

— **Ženitovanje brez poroke.** Iz Borovnice se nam piše: Štiri-desetletna Andrleška, kateri so pred dvema mesecema pokopali moža, uvidela je, da je samemu biti težko in si je izvolila mladega, čvrstega fanta, s katerim sta bila pretečeno nedeljo tretjič oklicana in zvečer bi se bila imela vršiti poroka. Na nevestinem domu se je pridno kuhalo, cvrlo in peklo, svatje so se zbrali in hajd v cerkev k poroki, ženin ves potr in objokan, a nevesta vesela in dobre volje, na-dejajoč se osladnega življenja. Da običajne harmonike ni manjkalo, razume se samo ob sebi. Prišedši v cerkev, zahteval je župnik od mladoletnega, v Trstu rojenega ženina potrebnih in predpisanih izkazil, katerih pa ženin ni imel in brez teh ga župnik ni hotel in tudi ni smel poročiti. Vse, dve uri trajajoče prošnje niso omehčale župnikovega trdega srca in šele ob 10. uri zvečer, ko so uvideli, da ne opravijo niti z lepa, niti z grda nič, podala sta se neporočena s svati vred, spremljani od ogromne vriskajoče množice radovednega ljudstva, na nevestin dom, kjer so se baje tudi brez poroke prav dobro zabavali do belega dne. Če živita sedaj ločeno, ali v divjem zakonu, poročevalcu teh vrstic ni znano; toliko je pa istina, da ju župnik še ni cerkveno poročil in tudi župan civilno ne, in sicer zato ne, ker — ne zna.

— **Stavka v Litiji.** V Schwarzovi predilnici v Litiji so ustavile delavke delo, ker so se jim znižale plače za 20 odstotkov.

— **Napaden dacar.** V nedeljo zvečer so doslej še neznan zlikovci blizu Springerjeve gostilne v Trebnjem zavrtno napadli dacarja g. Rudolfa Simončiča, ga pobili na tla in ga z nožem ranili blizu očesa.

— **Umor.** V ponedeljek 28. julija zvečer umoril je posestnik Franc Tomšič na Velikem Ubelskem blizu Razdrtega na travniku svojo ženo v navzočnosti njunega 5letnega sinčka — baje iz ljubosumnosti. Morilec je izginil po storjenem zločinu, ter ga še sedaj ni bilo moči najti. Kakor se sliši, Franc Tomšič ni bil pri pameti,

ter je bil že pred dvema letoma na opazovalnici za umobolne.

— **Poskušen umor.** Dne 27. t. m. je trgovčeva vdova gospa Hermina Schink v Loki pri Zagorju šla pozno zvečer čez hodnik svoje hiše. Nakrat je na dvorišču počil strel in kroglica je zadela svečnik, ki ga je držala gospa v roki, potem pa zadela gospo v prsi in jo ranila. Napadalec je zbežal. Sluti se, da je napadalec z gospo Schinkovo v sorodstvu.

— **Prettnerjev konkurz v Celju** je sedaj končan civilno in kazensko. Civilno je končan z izgubo 70% na strani upnikov, kazensko pa z izgubo prostosti za šest tednov na strani Prettnerja. Radovedni smo, kaj bo storil sedaj občinski svet celjski, ko bo moral eden njegovih članov šest tednov sedeti v zaporu. Ali bodo morda hodili v zapor k Prettnerju na posvetovanje, ali bo sodna oblast tako kulantna, da bo puščala Prettnerja k sejam? Naroden mučenik pa je tudi Prettner dvakrat: enkrat se je narodno mučil, ko je postajal iz Slovenca Nemec, drugič pa 27. t. m., ko je moral pri okrožnem sodišču priznati, da je njegovega konkurza kriv g. Strupi. Nemcem torej že gre za nohte naseljevanje slovenskih obrtnikov v Celju. No, pa se bodo že morali privaditi take zanohtnice, če ne bodo hoteli raje postati pametni.

— **Umrli** je v Gradcu višjesodni svetnik v p. g. Henrik Seitz v starosti 78 let. Pokojnik je dolgo časa služboval v Ljubljani.

— **Nova pošta na Štajerskem.** S 1. avgustom se odpre pri Sv. Kunigundi na Pohorju nova pošta oddajalnice, ki bo imela vsak dan zvezo s pošto v Zrečah po poštnelem selu. To bo pač najvišja pošta na Spod. Štajerju.

— **Ilovica za maslo.** Že radi goljufije predkaznovani delavec Janez Sinkovec iz Rovt ter Jože Trček sta si izmislila dobro kupčijo. Kupila sta nekaj masla, vzela precej ilovice in namešala oboje, da je bila precejšnja »kibla« polna tega na videz prav lepega masla. Sinkovec je s tem maslom šel v Jesenice ter ga neki trgovki prodal za 126 kron. Predstavil se je kot Franc Bogataj, posestnik z Dovjega in dejal, naj pošlje trgovka »kiblo« svoje dni na ta naslov nazaj. In nato jo je popihal z denarjem in Trčkom, ki ga je na kolodvoru čakal. A kmalu so oba tička prijeli in včeraj sta bila pri deželni sodnji radi goljufije dobila vsak sedem mesecev ječe.

— **Zapravljivec.** Včeraj smo poročali, da je mestna policija prišla nekega sumljivega človeka, ki je denar takorekoč proč metal. Dajal je za pijačo, vozil se z neko natakario z izvozčekom, ji kupoval dragocenosti itd. Ko je bil priveden k policiji, ni hotel povedati nobenega imena. Pripovedoval je o sebi Robinzonske pravljice. Najden je bil na nekem španskem otoku. Potem je potoval po Španiji, bil tam v Barceloni, od tam šel v Buenos Aires za trgovskega potnika. Pozneje je prišel v Trst, šel od tam v Videm in bil v bolnici na umobolnem oddelku. Starišev ni poznal nikoli in je bil izrejen pri drugih ljudeh. Potoval je tudi mnogo po Ameriki. — Ker je sprevidel, da temu pripovedovanju nihče ne veruje, je končno povedal svoje ime, ako se more temu verjeti. Pravi, da se piše Anton Defiol, je 37 let star in je bil pred nekaj časom trgovski potnik pri Ivanu Viotu v Vidmu v Via Giulia št. 16, kateremu je v svoji slabomnosti poveril 8700 K in polovico že zapravil. Sedaj se dela, kakor bi bil v resnici slaboumen in sili le spat. Ako so te napovedi resnične, se bode izkazalo v kratkem.

— **Nesreče.** Marija Borštnar je pustila sinoči svojo 4letno varovanko Gabrielo Golob samo v kuhinji, ona pa je šla v drvarnico po drva. Ko je prišla nazaj, je bila Golob že vsa v ognju. Med odsotnostjo varuhinje je deklica vzela iz štedilnika goreče poleno, s katerim se je vnela. Opekla se je po celem životu, posebno hudo pa po obrazu. Prenesli so jo v deželno bolnico, kjer je danes ponoči umrla. — Valentin Lotrič, oženjen ključarski pomočnik, je v tovarni za lep danes zjutraj sekal neko železno ploščo, od katere mu je priletel kos v desno oko in ga težko telesno poškodoval. Šel je v deželno bolnico. — Mizarški mojster Cigler iz Šiške se je peljal iz Ljubljane v Šiško s kole-

som. Zadel se je z njemu nasproti vozečim se kolesarjem, vsled česar se je v glavi in životu tako pretresel, da je moral iti v deželno bolnico.

— **Otrok v plamenih.** Na Tržaški cesti št. 24 se je vnela včeraj zvečer obleka 1¹/₂letnega otroka delovodje J. G. Otrka je skočil na dvorišče. A predno je prišla pomoč, je bil že težko opečen in so ga odpeljali v bolnišnico.

— **Moža posnema.** Marija Brajer, črevljarjeva žena, katere mož je pred kratkim ponesrečen za 20 K usnja in pobegnil v Trst, je včeraj svojemu vsaku pokradla za 10 K posteljne odeje in jo zastavila.

— **Žepna tatvina.** Danes dopoldne je bila v Šolskem drevoredu Ani Trpin iz žepa ukradena nova rujava denarnica, v kateri je bilo okrog 20 kron denarja.

— **V Ameriko** se je včeraj odpeljalo z južnega kolodvora 56 oseb.

— **Razpisane službe.** Mesto poštnege odpravnik pri c. kr. poštne uradu na Vidmu pri Dobropoljah (III/2), pol. okraj Kočevje, proti pogodbi in kavciji 600 K. Letna plača 900 K, uradni paval 225 K in letni paval 399 K za vzdržavo dvakratne pešne zveze na dan med poštne uradom na Vidmu in kolodvorom v Dobropoljah ter za lokalno dostavljanje poštne pošiljatev. Eventualno tudi letni paval 800 K za vzdržavo na dan dvakratne vozne pošte na kolodvor v Dobropoljah. Prošnje v teku treh tednov na pošto in brzojavno vodstvo v Trstu.

* **Najnovejša novica.** 50letnica dunajske vojne šole se bo praznovala letos meseca oktobra. Pri tej priliki se zberejo na Dunaju vsi živeči častniki, ki so kdaj obiskovali to šolo. — Hudo neurje so imeli pretečeni teden po celem južnem Češkem. Strele so užgale mnogo poslopij ter ubile tri osebe. — Devet kamnolomcev je ponesrečilo v kamnolomu Walwitz pri Gössenu. Razstrelba se je prehitro zgodila, vsled česar so štirje delavci mrtvi, trije pa smrtno ranjeni. — Ustrelil se je blagajničar socialdemokratske bolnišnice blagajne v Budimpešti Fr. Ludwig. — Kmet — ponarejalec denarja. V Falyatu pri Temešvaru so zaprli premožnega kmeta Friedricha, pri katerem so našli 68 ponarejenih bankovcev za 20 K. — Cene vinu — padle. V pokrajini Paduva so vsled velikanskega pridelka cene vinu tako padle, da ga zamenjajo za mleko, perutnino in koruzo. — Turški policaji — poizigalci. V Carigradu je zgorela nemška tiskarna bratov Löffler ter se je izkazalo, da je užgala policija na višje povelje.

* **Mehmed-Beg Kapetanović.** V Sarajevu je umrl od kapi zadet mnogoletni župan Mehmed-Beg Kapetanović. Po okupaciji Bosne mu je poverila avstrijska vlada organizacija občinskih uradov. Za svoje zasluge je postal vladni svetnik ter dobil komturni križ Franc Jožefovega reda ter red železne krone prve vrste. Njegova rodbina je najstarejša in najbogatejša v deželi. Deležal je tudi literarno.

* **Štrašni zločin blazne ženske.** Iz Szoke pri Temešvaru poročajo: 45letna vdova Valerija Muntyana, pridna kmetica, je te dni dopoldne zblaznela. Vzela je sekiro, šla v sobo, kjer sta se igrala 4letna hčerka Ana in 7letni sin Pavel, ter oba pobila. Potem je poleg trupel pokleknila in glasno molila. Še pozno zvečer se je zapazila nesreča. Sosedje so našli vso sobo v krvi, otroka s prekletnimi glavami in pri njima na glas molečo žensko. Le s silo so jo odstranili. Brat morilke je uradnik v Pančevu. Blaznico so odvedli v bolnišnico za umobolne.

* **Sramežljiva dama.** V morskem kopeli Yormuth se je pritožila neka postaršana devica pri mestnem poglavarstvu, da se neki gospod redno vsako jutro upravlja pod njenimi okni koplje. Poglavarstvo je na to zaprosilo mladega gospoda, naj se koplje nekaj kilometrov dalje, da se stara devica ne bo imela več vzroka sramovati in pohujševati. Dotičnik je ubogal, toda stara devica se zopet pritoži: »Gospod si je sicer res izbral oddaljenejši kopališče, toda morem ga še vedno videti z daljnogledom.« Nato pa je poglavarstvo gospodično poučilo, naj zre s svojim daljnogledom na nebo, pa ne bo videla kopajočega gospoda.

* **Cerkve v Londonu.** V središču Londona v takozvani City, kjer prebiva okoli 30.000 oseb, je 52 cerkev. Cerkve so navadno prazne, a župnišča so dana v najem. Duhovniki so na počitnicah ter imajo svoje namestnike ali pa tudi ne. Vendar so ti duhovniki izvrstno plačani, saj dobivajo 1000—2000 funtov sterlingov na leto. Poleti so cerkve navadno zaprte, župnišča so pisarne, kramarije in skladišča, duhovniki pa v letoviščih. Vlada je

začela sedaj veliko preiskavo, ker duhovniki pač vlečejo plačo, a se za svojo službo ne menijo.

* **Parniška katastrofa v Hamburgu.** Kakor se nam podrobneje poroča, ponesrečeni parnik »Primus« ni bil prekmorsko vozeč, marveč le lokalni izletniški parnik in da se je nesreča predminolo soboto na večer pripetila, kaže bajje, da so bili ponesrečeni večinoma židje, ki so s tem izletom praznovali svoj sobotni praznik. Kraj nesreče leži na potu od Kuxhavena do Hamburga — torej še v kanalu Labe in sicer leži Blankenese na levem bregu, na strani Kuxhavena, Nienstedten pa na iztoku severnega Labinega rokava blizu Altona. Nesreča je nastala takole: Prevalni parnik »Hansa«, ki je last Hamburg-Ameriške Linije, zadel je izletniški parnik »Primus«, vračajoči se z izletniki v Hamburg, in ki je pri Blankenese napačno manevriral, oziroma prezgodaj zavil iz južnega vodnega tira na severni tir, — v prostor, kjer so stroji. — Parnik »Hansa« je poskusil najprvo »Primus« z odrinjenjem spraviti do suhega, a naletel je sam na tla, »Primus« je odnesla voda kakih 150 m od »Hanse«, kjer se je potopil. S pomočjo lestev in vrvi »Hansa« rešilo se je takoj kakih 50 oseb, kakih 70 oseb zasedlo je »Hansine« rešilne čolne, ki so bili takoj na vodo spuščeni, nekaj oseb je plavalo na obrežju, nekaj se jih je pa tudi rešilo na parnika »Delphin« in »Harmonia«, ki sta slučajno priplula mimo, kakor tudi v druge čolne, ki so na grozoviti parnikov pisk »Hanse« prihiteli od bregov. »Primus« sam je imel le en rešilen čoln in le za kakih 15 oseb seboj. Posledice kolizije so bile toliko groznejše, ker se je kotel parnika »Primus« takoj razpočil, ter bil parnik v teku nekaj sekund poln vode. Stevilo ponesrečenecv se je mnogo zmanjšalo, ker se je mnogo izletnikov še našlo; izmed 195 izletnikov so doslej našli 8 mrtvih in le kakih 14 oseb se še pogreša.

Društva.

— **Na občnem zboru Sentjakobske-trnovske moške podružnice sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** dne 28. julija t. l. je bil izid volitve podružničnega odbora nastopni: Gg. dr. Fran Papež, odvetnik, prvomestnik; Vinko Vizjak, deželni računski svetnik, njega namestnik; Ivan Vrhovnik, trnovski župnik, blagajnik; Josip Pichler, c. kr. okrajni tajnik v pokoju, zapisnikar. Zastopnika k veliki skupščini: gg. Ivan Vrhovnik in Mavrilj Šarabon. Pregledovalca računov: gg. Fran Trtnik, dež. blagajnik in Dragotin Žagar, dež. blagajnik v pokoju.

— **Prostovoljnega gasilnega društva Vič-Glince** koncert dne 3. avgusta t. l. (žegnanska nedelja) pri Traunu na Glincah prične se ob 3. uri, tombola ob 5. uri popoldan in se vrši ob vsakem vremenu. Ob slušanju neugodnem vremenu vrši se v prostornem salonu in verandi, kjer je za 600 oseb prostora. Omnibusi in kočije so na razpolaganje.

— **Moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Kamniku** priredita v nedeljo dne 3. avgusta t. l. na vrtu Fischerjevega hotela v Kamniku veliko veselico s prijaznim sodelovanjem pevskega društva »Lire« in mestne godbe. — Začetek ob 4. uri popoldne.

— **Kegljanje na dobitke,** katero prireja »Slovensko bralno društvo« v Kranju se vrši (nadaljevanje) namesto v soboto dne 2. v petek (semanj dan) 1. avgusta t. l. v gostilni g. Mayr Petra, in sicer zaradi sobotnega koncerta kranjskih abiturijentov.

— **»Šaleška čitalnica«.** Šaleška ti dolina — kako lepota se ti blišči! — Vesela te je domovina — ker se tako krasno razcvetiš. — S tem lepim verzom se začneja velepomembna pesem, s katero je rajni Davorin Trstenjak počastil slavnostno otvoritev »Šaleške čitalnice« v Šoštanju dne 3. septembra 1882. V proslavo tega dneva, to je svoje dvajsetletnice, priredi »Šaleška čitalnica« v Šoštanju dne 3. avgusta t. l. na vrtu hotela »Avstrija« sijajno veselico s sledečim vsporedom: 1. V. Parma: »Mladi vojaki«, koračnica, udarjajo čit. tamburaši. 2. Slavnostni govor, govori dež. poslanec in častni predsednik gosp. Iv. Vošnjak. 3. H. Volarič: »Gospodov dan«, poje čit. meš. zbor. 4. Farkaš: Loin du bal, valse brilante, tamburaši. 5. H. Volarič: Slovenski svet, ti si krasan«, moški zbor. 6. Farkaš: »Junak iz like«, koračnica, tamburaši. 7. Foerster: »Ljubica«, mešani zbor. 9. Farkaš: »Na valovih jadranskega mora«, tamburaši. 9. Hummel: »Brodar«, moški zbor s tenor-samospevom. 10. Farkaš: »Nočni stražari«, pesem, tamburaši. 11. A. Nedved: »Domovini«, mešani zbor. 12. Farkaš: »Putnica hrvatskog junaka«, koračnica, tamburaši. Po tem vsporedju predstavlja čit. diletantje Jos. Jurčičevo-Janko Kersnikovo veseligo v enem dejanji: »Berite novice«. Končno prosta zabava in ples. Veselico odpre ob 4. uri pop. »Šaleška narodna godba«, koncertni del pa se prične ob 6. uri zvečer. Vstop prost. — Ker je trg Šoštanj v narodnem oziru zelo važna narodna postojanka, ki je vedno

izpostavljena sovražnim navalom, nadeja se čitalnični odbor, da bodo Slovenci od blizu in daleč z mnogobrojno vdeležbo pokazali nasprotnikom, da je in ostane Šoštanj naš!

Odbor »Šaleške čitalnice«.

Književnost.

— **Prešernove poezije.** Ant. Aškerc. V Ljubljani 1902. Založil L. Schwentner. — 231 str. 8°. Cena broširane izdaj 2 K, po pošti 2 K 10 h. Elvezir izdaja (rudeče usnje z zlato obrezo) 3 K, po pošti 3 K 20 h. K novi izdaji Prešernovih poezij je napisal A. Aškerc 54 str. obsežen življenjepis, literarno zgodovinski črtico in estetiško oceno. To je najpopolnejša izdaja Prešernovih poezij ter je A. Aškerc doslej v »Dodatku« priložene, neobjavljene pesmi iz rokopisne ostaline razvrstil po dotičnih poglavjih. V uvodu je zbral Aškerc mnogo novih, doslej neznanih podatkov iz Prešernovega življenja in delovanja. Knjigi je pridejana tudi pesnikova slika. Knjigo torej toplo priporočamo, ker je tudi okusno tiskana. Več o priliki.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 30. julija. Tekom meseca avgusta prideta ministerska predsednika Körber in Szell zopet v Ischl, kjer se bodo pod cesarjevim predstvom nadaljevala pogajanja zastran nagodbe.

Lvov 30. julija. Strajk kmetijskih delavcev in malih kmetov je zadobil najresnejšo obliko. V raznih krajih je prišlo že do velikih bojov med strajkujočimi delavci in med tujci, ki hočejo delati. Blizu 300 delavcev je aretiranih. V Olesincah so strajkujoči oblegali graščinska poslopja. V Potoku sta bila baje dva orožnika ubita.

Petrograd 30. julija. Policijsko ravnateljstvo je vsem poljskim visokim šolcem zaukazalo, da morajo čez počitnice iti k svojim rodbinam. To je v zvezi z demonstracijo, ki jo pripravljajo Poljaki proti cesarju Viljemu, ko pojde k manevrom v Reval.

Rim 30. junija. Imenovanje kardinala Gottija generalnim prefektom kongregacije »Propaganda Fide« je obudila občno začudenje. Gotti je menih in je veljal že dolgo časa kot »papabile«. V obče se sodi, da je papež s tem, da mu je poveril vodstvo prve cerkvene prefekture, hotel pokazati, da želi, naj postane Gotti njegov naslednik.

Pariz 30. junija. »Gaulois« prijavlja intervju s škofom Perignierom. Ta je rekel, da je dobil zagotovilo, da se redovnicam, katerim je vlada zaprla šole, dovoli ustanovitev dobredelnih zavodov, tako da bodo iste preskrbljene. V raznih mestih so klerikanci uprizorili nove demonstracije. Ponekod je moralo intervenirati vojaštvo.

Narodno gospodarstvo.

Deželna zveza kranjskih obrtnih zadrug.

(Dalje.)

Zlasti je kolektivnim zadrugam nemogoče ustanavljati zadruga skladišča, strokovne šole, učne delavnice, skupnega izdelovanja s stroji itd., in to vsled tega, ker se ne more ozirati taka zadruga na vse sloje svojih članov. Da so pa take ustanovitve za člane jako koristne in skoraj neobhodno potrebne, o tem mi bo že svoj čas prilika dana govoriti in priti z dokazili na dan.

Da pa obrtne in kolektivne zadruge na Kranjskem ne napredujejo, se ne zavedajo svojih pravic in dolžnosti in ne delujejo kakor bi delovali morale, ni zapisati krivde zadrugnim članom ali pa načelstvu samemu, marveč obrtnim oblastim in pa trgovskemu ministrstvu, ker zadostno ne skrbi za to, da bi se takoj pri ustanovitvi zadruge načelstvo temeljito poučilo o pravilnem delovanju in o važnosti in pomenu zadruge.

Trgovsko ministrstvo je pač v zadnjem času nastavilo nekaj zadrugnih inštruktorjev, kateri imajo nalogo, zadrugam pomagati ustanavljati prej omenjene ustanove. Obžalovati je le, da je zadrugnih inštruktorjev tako malo, in da imajo svoj delokrog tako razširjen, da ima na pr. zadrugni inštruktor s sedežem v Gradcu, svoj delokrog za celo Štajersko, Koroško, Tirolsko, Vorarlberško in Kranjsko deželo. Vse te dežele štejejo približno do 2000 zadrug, katere ima zadrugni inštruktor dr. Rücker pod svojim nadzorstvom, vsled tega je pa tudi popolnoma izključeno, da bi bilo mogoče istemu vse te zadruge z vspehom nadzirati in poučevati.

Vsposno delovanje zadružnih instruktorjev bi bilo le tedaj, ko bi imela vsaka prej imenovanih dežel ali vsaj po dve skupaj, svojega instruktora, in da bi bil tudi deželni jezikov v govoru in pisavi zmožen popolnoma.

(Konec prih.)

Borzna poročila.

Dunajska borza

dné 30. julija 1902.

Skupni državni dolg v notah	101:80
Skupni državni dolg v srebru	101:65
Avstrijska zlatna renta	121:65
Avstrijska krona renta 4%	99:85
Ogrska zlatna renta 4%	121:25
Ogrska krona renta 4%	97:90
Avstro-ogrski bančni delnice	1600:—
Kreditne delnice	678:25
London vista	239:67 1/2
Nemški državni bankovci za 100 mark	116:95
20 mark	23:40
20 frankov	19:06
Italijanski bankovci	94:10
C. kr. cekini	11:28

Žitne cene v Budimpešti

dné 30. julija 1902.

Termin.

Pšenica za oktober	za 50 kg	K	6:60
" " april 1903	" 50 "	"	6:97
Rž " oktober	" 50 "	"	5:75
Koruza " avgust	" 50 "	"	4:60
" " maj 1903	" 50 "	"	4:82
Oves " oktober	" 50 "	"	5:23

Efektiv.

15 vinarjev ceneje.

Darila.

Upravištvu našega lista je poslala: Za Prešernov spomenik. Gospica Cecilija Budinek v Kranjski gori nabrala v družbi 10 K 16 vin. — Živela nabiralka in darovalci!

Mnogostranska poraba. Gotovo ni domačega zdravlila, katero se dá tako mnogostransko porabiti, nego „Mollo-vo francosko žganje in sol“, ki je takisto bolester utešujoče, ako se nanaša ž njim, kadar koga trga, kakor to zdravilo vpliva na mišice in živce krepilno in je zatorej dobro, da se priliva kopeljem. Steklenica K 1:90. Po postnem povzetju pošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalozah po deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov prepat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 6 (12-10)

1/4 vina s „Tempel-vrelecem“!

Izborno rezek okus!

Vzbuja zmerno delavnost srca

(1533-2)

in povpešuje okus.

Zahtevajte povsod rogaški „Tempel-vrelec“.

Se dobiva povsod!

Kalodont

neobhodno potrebna zobna Crème

vdružuje zobe čiste, bele in zdrave.

Zahvala.

Podpisano društvo usoja si tem potom izreči svojo najsrčnejšo hvalo vsem, ki so na ta ali oni način pripomogli, da je slavnost razvijanja društvenega prapora vspeja tako sijajno. V prvi vrsti kumici velečastiti gospé Minki Lapajne, da je prevzela to nalogo in za prekrasen trak k novemu praporu. Bratskim hrvatskim in slovenskim sokolskim društvom, ki so došla na slavnost ter s tem povečala sijaj iste, imenoma „Sokolu“ v Karlovcu, Varaždinu, Pulju, Ljubljani, Trstu, Celju, Zagorju, Postojni in Kranju, vsem drugim slavnim društvom in cenjenim gostom, ki se niso strahili dolgega pota in slabega vremena. Velečastitim narodnim gospicam za lepe šopke, s katerimi so obdarovale došle goste, za razprodajanje različnih stvari na slavnosti, za spletnje vencev itd. Čast gospicam J. Novakovi za brezplačno napravo telovadne obleke revnim gojencem, učiteljici Anici Lapajne, ki je zbrala več belo oblečenih deklic, Davorinki Lapajne za govore pri vsprejemih in krasne šopke. Slavnemu c. kr. rudniškemu ravnateljstvu za blagohotno prepustitev gledališča in šolske telovadnice. Slavnemu mestnemu zastopu, posebno velečenjenemu gospodu županu Drag. Lapajne-tu za vsprejem gostov, prepustitev mestne dvorane in šolskega trga. Slavni „čitalnici“ in slavnemu „delavskemu bralnemu društvu“ za lepe pevске zборе, slavnemu „dramatičnemu društvu“ za prireditve slavnostne predstave in slav. prost. mest. gas. društva za pomaganje pri dekoracijah. Vsem p. n. narodnim rodbinam, ki so prenočile goste in vsem gg. hišnim posestnikom, ki so okrasili svoje hiše z zastavami. Velec g. J. Sicherl-u v Logatcu, da je preskrbel vozove in gostilničarju gosp. M. Nusböck-u za točno in ceno postrežbo.

Priporočaje se za nadaljno naklonjenost se bilježi s sokolskim

„Na zdar!“

Telovadno društvo „Sokol“ v Idriji, dne 28. julija 1902.

Za odbor:

Starosta: Ivan Gruden. Tajnik: Drag. Harmel.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806:2 m. Srednji kročni tlak 756:0 mm.

Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
29.	9. zvečer	741:6	16:0	sl. vzhod	jasno	
30.	7. jutraj	742:1	11:8	sl. jvzhod	jasno	
	2. popol.	740:4	25:4	sl. vsvzh.	jasno	0:0 mm.

Srednja včerajšnja temperatura 17:3°, normala: 19:8°.

Natalie

Francovi vari. Natalija-vrelec.

Ogljenčvo-kislil Lithion-vrelec učinkuje v vseh slučajih urino-kislale diateze, pri pomanjkljivem izločevanju urina iz krvi, kamnu, boleznih v ledvicah in mehurju, udnic, revmatizmu itd. Zdravniške avtoritete so ga porabljale za izbornim vspehom. Pospešuje odvod vode. Prijeten okus. Dobiva se v vseh lekarnah in trgovinah z mineralno vodo, eventuelno pri kopališkem oskrbništvu Natalie vrelec, Francove kopeli. (1417-12)

Album

lepih in priljubljenih slovenskih napevov za cetre, s podloženo besedilom. Izredno navduševalni napevi prirejani so v kolikor mogoče lahkem slogu. Cena knjige s 85 pesmi 140 strani) 5 K, s 40 pesmi (70 strani) 3 K, s pošto 50 vin. več. Pojedini svežki 50 vin. Pregled daje brezplačno

Josip Sorg (1786)

Dunaj, III., Köiblgasse Nr. 17.

N. CI 775/2/1.

Razglas.

C. kr. okrajno sodišče v Litiji razglasa:

Vsled prošnje Hermine Schink, Marije Bayr, Marije Godec in Antonije Birolla se dovoljuje prostovoljna sodna prodaja preje gosp. Ivanu Schink-u lastnega zemljišča vlož. št. 96 k. o. Loke (pri Zagorju) t. j. stavb. parc. št. 99/2 s hišo št. 14 v Lokah pri Zagorju in z gospodarskimi poslopji (cenilna vrednost 2600 K) kot jedne skupine, in parc. št. 177/1, 177/2, 177/3 in 178/2 s hišo št. 15 na Lokah pri Zagorju gospodarskimi poslopji, dvoriščem in vrtom (cenilna vrednost 10.000 K) kot druge skupine. Ta prodaja se po predloženih dražbenih pogojih izvrši dne 11. avgusta 1902 na Lokah pri Zagorju.

Popis posestva, zemljeknjižni ekstrakt in dražbeni pogoji se smejo vpogledati ob uradnih urah pri sodišču in se bodo ob začetku dražbe še posebej naznanili. Izključeta se ti skupini najprej posebej in potem tudi v celoti za cenilno vrednost kot vzkliceno ceno 2600 K in 10.000 K oziroma skupaj 12.600 K.

Prostovoljna sodna dražba nima nobenega vpliva na obstoj eventualnih vknjiženih bremen.

Litija, dne 16. julija 1902.

C. kr. okrajno sodišče v Litiji.

Naznanjam, da sem prevzel od „Narodne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno razprodajo Jurčičeve zbrane spise, potem letnike in posamezne tevilke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one knjige, katere so izle v založbi „Narodne Tiskarne“. — Te knjige so:

Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I. do XI., broširan à 60 kr., elegantno vezan à 1 gld. „Ljubljanski Zvon“, letniki II., III., V., VI., broširan à 3 gld., vezan v Bonačeve platnice à 4 gld. 20 kr.; — letniki VII. in VIII., broširan à 4 gld., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld. 20 kr.; — letniki od IX. do XVIII., broširan à 4 gld. 60 kr., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld. 20 kr.

Posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ po 40 kr.

Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, vezan à 3 gld.

Zbirka zakonov. II. Kaz. pravni red, vezan à 2 gld. 80 kr.

Zarnikovi zbrani spisi. I. zvezek, broširan à 50 kr.

Dr. Nevešekdo: „4000“. Povest, broš. à 50 kr.

A. Aškerc: Izlet v Carigrad, broš. à 20 kr.

Po znižani cenilni priporočam: Fran Kocbek, Pregovori, prilike in reki. Prej 50 kr., sedaj samo 30 kr.

Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na vse domače in tuje časnike ter knjige.

L. Schwentner

knjigotržec

V Ljubljani, Dvorni trg šte. 1.

V „Narodni tiskarni“ je izšel

* * v proslavo * *

Fr. Prešernove stoletnice

Prešernov album.

Cena izvodu K 2:40, po pošti 12 vin. več.

Naročila sprejema

L. Schwentner

knjigotržec

v Ljubljani

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelskega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega družega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelove, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomaževa žilindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

Spreten deček

13 do 14 let star, kateri ima veselje do trgovine, sprejme se v pouk takoj pri

Antonu Zirc-u (1782-2)

trgovina mešanega blaga v Črnomlju.

Oženjen

vrtnar

se sprejme.

Vpraša naj se pri A. Kališ-u v Ljubljani, Jurčičev trg št. 3. (1788-1)

Velika klet

v Spodnji Šiški št. 21, pripravna za vinskega trgovca, se odda s 1. novembrom ali po želji tudi prej.

Več pove Valentin Gregorec, Mengiš. (1723-2)

(1691-3)

Gospodična

ki je absolvirala trgovski kurz z dobrim vspehom, išče službe kot knjigovodkinja. Vstop takoj. (1784-1)

Naslov pove upravništvo »Slov. Nar.«.

Pevsko in glasbeno društvo v Gorici

razpisuje

(1775-2)

mesto pevovodje

učitelja glasovirja in gosli.

Ponudbe s priloženimi spričevali do 15. avgusta na društveno vodstvo.

19 m dolga in 10 m široka,

z opeko krita

(1768-2)

šupa

v Kolodvorskih ulicah št. 28

se odda takoj v najem.

Ces. kr. avstrijske

državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane jž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Ansees, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 7. uri 5 m jutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, v Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vari, Karlove vare, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m dopoldne v Podnart-Kropo. Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, (Ljubljana-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda). — **Proga v Novomestu in v Kočevju.** Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m jutraj v Novomesto-Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m dopoldne istotako, ob 7. uri 08 m zvečer v Novomesto, Kočevje. — **Prihod v Ljubljano** jž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m jutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten in Monakovo, (Monakovo-Ljubljana direktni vozovi I. in II. razreda), Inomosta, Franzensfeste, Solnograda, Linca, Steyra, Ansees, Ljubna, Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m jutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, iz Lipska, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzija, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m dopoldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla, Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38 m zvečer iz Podnarta-Kropo. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzija, Budejevic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal in Inomosta. **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m jutraj, iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m dopoldne iz Straže Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 30 m zvečer, istotako. — **Odhod iz Ljubljane** dr. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m dopoldne, ob 6. uri 50 m in ob 10. uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano** dr. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m jutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Srednjeevropski čas je krajevemu času v Ljubljani za 2 minute spredi. (1517)

Vojnemu in službenemu kolegu
gospodu (1787)
Ivanu Skube-tu
realnemu slugi itd.
k dovršenemu 40 letnemu službovanju
najtoplejše čestitke!
Več njegovih vojnih in službenih kolegov.

Št. 5150.

Razpis učiteljske službe.

Na petrazredni deški ljudski šoli s pravico
javnosti v Trstu se razpisuje

služba učitelja

s 1280 kron letne plače in 240 K stanarine.
Postavno opremljene prosoje naj se do
10. avgusta t. l. dopošljejo podpisani vodstvu.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda
v Ljubljani, 13. julija 1902.

Križanska uradka. Ustanovljena l. 1860. obod in kronica so iz
pristnega double-zlata. Te ure so vsled
sveje elegantne opreme jako priljubljene in vsakdo
jih rad nosi.

Cena z zavijem gld. 6.—.
Briljant-črne-jeklene damske ure, odprte, v jako
fini izpeljavi, gld. 7.—. K tem uram pri-
merne gosposke in damske verižice
iz double-zlata z obeskom gld. 1-50.
Pristna niklasta remontoir-ura gld. 3.—. Pristna
silberin-remontoir-ura z dvojnimi pokrovom gl. 5.—.
Razpošilja se po poštne povzetju. Neugajajoče
se zamenja ali se denar vrne, zato je ni rizike.

Jožef Spiering
na Dunaju, l., Postgasse št. 2 c.
Velik ilustriran cenik ur, verižic, prstanov itd.
gratis in franko. (1283-9)

Malo
gostilno v Ljubljani
vzamem v najem ali tudi na račun.

Ponudba pod M. M. 1000 poste
restante Ljubljana. (1783-1)

Izšla je brošura:

Obstrukcija
v deželni zboru
ter se dobiva

v „Narodni tiskarni“ v Ljubljani.

Cena 20 vin., po pošti 24 vin., 100
komadov 10 kron.

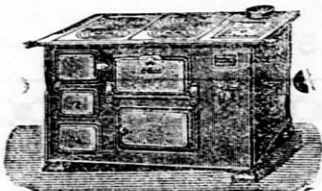
Vodovode

za mesta, vasi, pristave, zavode, po-
sestva, toplice, bolnice itd. napravlja

ANT. KUNZ
Mor. Granice (M. Weisskirchen)
c. kr. dvorni zalagatelj.

Ta tvrdka je ustanovila, kakor se
more izpričati s pohvalnimi spriče-
vali, vodovode v 42 mestih, 494 obci-
nah, na več sto velikoposestvih in
obrtih zavodih ter je največji in
najstarejši slovanski zavod v državi
(1459) za pridobivanje vode. 1 (6)
Prospekti zastoj.

„Triumph“ štedilna ognjišča

za domačije, ekonomije, restavracije, zavode itd.
Priznana izboren fabrikat. Jako veliko se prišede
na kurjavi. (780-35)

Dobiva se v vsaki večji železninski trgovini.
Tovarna štedilnih ognjišč „Triumph“
S. Goldschmidt & sin
Wels na Gorenje Avstrijskem.

Učenca

(1773-2) iz dobre hiše sprejme

Štefan Lapajne v Idriji,
špecerijska in delikatesna trgovina.

Hrastove in bukovne deščice
za sobna tla (Brettelboden)

garantirano suhe ter najboljši kakovosti
priporočila po najnižjih cenah

J. Čop, tovarna za parkete
v Mostah, pošta Žerovnica (Gorenjsko).

Oskrbni se tudi pokladanje. 1576-7

Vničujte
muhe

najnevarnejše prenašalke bolezenskih in
kužnih tvarin. (415-136)

Najboljše sredstvo je ameriški

Tanglefoot

ki se dobi v vsaki boljši prodajalnici po 5 kr. pola.

Rokavice

iz tkanine,
glacé in pralnega usnja
dobre vrste

kakor tudi (2826-69)

kožice za snažiti

v različni velikosti po nizki ceni pri

Alojziju Persché

Pred škofijo 22.

Abiturijent

želi primerne mesta kot pisar, instruktor
ali podobno. (1779-2)

Naslov pove upravništvo »Slov. Nar.«.

Gospica

koja ima veselje do trgovine,
3 nekoliko premoženjem v
gotovini, ne preko 25 let
stara, blagovoli naj v surho
bližnjega spoznanja, oziroma
glede ženitve s trgovcem na
deželi uposliti sliko pod:
„Štev. 1873 poste restante
Ljubljana I.“. (1785-1)

Govori,
poje in
se smeje
v vseh
jezikih.

Grammophon

je najboljši svetovni govornik aparat.
Sliši se na 300 m daleč. Cena 25, 40, 60, 125 gld.
(1329-15) Tudi na obroke.

Grammophon-Automat

v katerega se vrže 10 vin., je najboljši vir dohod-
kov za gostilne. Cena 120 in 130 gld.
Jako lepo se čuje v daljavo, zlasti na prostem.
Plošče iz trdega gumija v veliki izbiri,
tudi slovenske, ki jih je pel c. kr. dvorni operni
pevec Fran Naval-Pogačnik, ima zmirom v zalogi

Rudolf Weber, urar

Ljubljana, Stari trg 16.

Graška trgovska akademija.

Javni, državno podpirani zavod v vrsti štirirazredne višje srednje šole.
Absolventi uživajo v polnem obsegu pravic, da vstopijo za enoletne
prostovoljce, kakor tudi pravice, da si iščejo določene službe, oz. urade.

Dne 18. septembra t. l. se začne 40. šolsko leto. Sprejemajo se absolventi nižjih srednjih
šol, kakor tudi meščanskih šol (ti pod gotovimi predpogoji). Sprejetje iz drugih enako postav-
ljenih šolskih zavodov je odvisno od dovoljenja vis. ministrstva. Zavod je sprejel ono daleko-
sežno novo organizacijo, ki kar najsigurneje daje možnost dijakom, da lahko zmagujejo obilno
učno gradivo, ki se mora na trgovskih akademijah vsled dvojne smeri (splošna in strokovna
izobrazba) proučiti. V prvem letniku se v obče poučuje le en tuji jezik.

Pripravljalni razred se vzdržuje posebej za manj vsposobljene prosilce, kakor
tudi za učence, ki se niso dovolj zmožni nemškega jezika.

Z zavodom je združen **jednoletni abiturijentski tečaj** (začetek 5. oktobra) za
absolvente višjih srednjih šol in tem enakih učnih zavodov, ki se hočejo posvetiti trgovskim in
industrijskim podjetjem ali pa hočejo kot visokošolci (juristi) svoje znanje razširiti čisto primerno.

Tudi se vzdržujejo prosti, na nikako določeno predpripravo navezani **pol- in celo-
letni tečaji** za gospe in posebej za dame. (Začetek 18. septembra in 15. februarja.)

Prospecte razpošilja in daljna pojasnila, tudi radi preskrbljenja učencev, daje **ravna-
teljska pisarna v Graecu, Kaiserfeldgasse št. 25.**

(1724-2)

Ravnatelj: **J. Berger.**

Pivovarna bratov Koslerjev.

Slavnemu občinstvu iz mesta in okolice udano naznanjam, da sem pre-
vezla in otvorila v nedeljo, 27. julija t. l.

restavracijo
na Koslerjevem vrtu.

Točila bom vedno sveže Koslerjevo marčno pivo ter pristna in
najboljša dolenska, štajerska in istrska vina. — Okusna razno-
vrstna gorka in mrzla jedila se bodo dobivala ob vsakem dnevnem času.

Prostrani senčnati vrt priporočam posebno slavnim društvom za priredbo
veselic, zagotavlja vsikdar nizke cene in pazno postrežbo.

Lepo urejeno kegljišče

je na razpolago slav. občinstvu in družbam.

Za mnogobrojen obisk še uljudno priporočam

z velespoštovanjem

Marija Erbežnik.

(1708-3)

Zopetna otvoritev trgovine.

Trgovina z manufakturnim blagom
Friderika Hodscharja

tukaj na Sv. Petra cesti št. 4

„pri Amerikancu“

je zopet otvorjena.